

David en Saul

bijbelgedeelte: 1 Samuel 18:6-16

1. Gebruiksaanwijzing

1.1 Beginsituatie kinderen

Als je aan kinderen vraagt hoe ze het vinden dat iemand hogere cijfers haalt op school of veel beter is in een sport, dan zullen ze zeker herkennen dat dit (vaak) best lastig voelt. Jij wilt dit zelf ook zo graag! Kinderen herkennen jaloezie en boze gevoelens. Voor de meeste kinderen zal ook gelden dat ze het lastig vinden om met hun verlies om te gaan of om te horen dat iemand een nieuwe mobiel heeft gekregen voor zijn verjaardag. Zo hebben kinderen (en trouwens ook volwassenen) de neiging om zich snel te vergelijken met anderen. Het is ook lastig om hiermee om te gaan! Hoe kun je jaloezie gevoelens de kop indrukken en hoe leer je boze gevoelens te beheersen? Zeker omdat anderen er vaak helemaal niets aan kunnen doen en het voor jezelf ook niet leuk is om je zo te voelen. Het is goed om kinderen hier bewust van te maken en hen handvatten te geven om met hun gevoelens op een goede manier om te gaan.

1.2 Inhoud

David heeft de reus Goliath verslagen (1 Samuel 17) en is bij Saul aan het hof gekomen. David boekt grote successen als legeraanvoerder en het volk, vooral de vrouwen, roemen hem hierom. Saul wordt jaloezie als hij dit hoort en gaat David met andere ogen bekijken. Ogen vol van argwaan en boosheid. Het gaat zó diep, dat Saul David wil doden. Saul merkt door alles heen dat God bij David is. Dat maakt hem bang, want Saul voelt óók dat God niet achter zijn gedachten en gevoelens staat. God zegent David omdat David 'verstandig is op al zijn wegen' (vers 14). Doordat David vertrouwt op God, kan hij omgaan met de diepe en extreme gevoelens van Saul.

1.3 Doelstellingen

- Hoofd** Kinderen horen dat God met David meegaat en hem beschermt tegen de jaloezie en haat van Saul.
- Hart** Kinderen ervaren dat zij Gods hulp nodig hebben om op een goede manier om te gaan met boosheid en jaloezie.
- Handen** Kinderen denken erover na hoe zij om kunnen gaan met jaloezie en boosheid en hoe God hen hierbij helpt.

1.4 Bijbelgedeelte

Kerntekst: 'En Saul vreesde voor David, want de Heere was met hem, en Hij was van Saul geweken.' (vers 12)

Kernboodschap: Als Saul ziet dat David populairder en succesvoller is dan hij, wordt hij heel jaloezie. Saul wordt ook bang, omdat hij straks misschien niet meer de machtigste van het volk is. Uit dit gedeelte blijkt hoe gevaarlijk jaloezie is. Echt succes kun je alleen maar behalen als je iets samen met God doet, net als David deed.

1.5 Aantekeningen bij het bijbelgedeelte

Context

In hoofdstuk 16 lezen we dat David door Samuel wordt gezalfd tot koning. Daarna lezen we over Saul, met wie het niet goed gaat. Hij heeft een boze geest en zijn knechten zoeken iemand die Saul kan kalmeren. Zo vinden ze David, die goed muziek kan maken op zijn harp, en Saul op deze manier rustig kan maken. Nadat David in het volgende hoofdstuk de reus Goliath heeft gedood, neemt Saul David niet alleen in zijn hofhouding op als harp-speler, maar ook om oorlog te voeren.

Uitleg bij de tekst

vers 6-7 - David is één van Sauls bevelhebbers in het leger geworden. Saul en David komen terug van een veldtocht tegen de Filistijnen. De dappere strijders worden door het volk huppelend en met allerlei muziekinstrumenten toegezongen. Maar tot Sauls grote schrik is het niet alleen zijn eigen naam die hij hoort! Er wordt ook over zijn bevelhebber David gezongen. Sterker nog: David krijgt méér de eer dan hij!

vers 8-9 - Saul wordt woedend als hij hoort wat de mensen zingen. Ze zingen dat David meer mensen heeft verslagen dan hij heeft gedaan! Straks willen ze hem nog koning maken. Vanaf dat moment kijkt hij met argwaan naar David....

vers 10-11 - Saul krijgt weer eens een aanval door een boze geest. David speelt op zijn harp om hem te kalmeren. Maar deze keer werkt het kalmerende effect niet. Sauls woede en jaloezie zorgen ervoor dat hij David wil doden! Tot twee keer toe probeert Saul David te doden door zijn speer naar hem te gooien...

3. Wie ben ik? | c. Omgaan met (moeilijke) gevoelens

vers 12 - Saul heeft naast zijn extreem boze gevoelens nu ook bange gevoelens. Hij ziet dat David beschermd wordt door God, en ook in alles geholpen wordt door Hem. En hijzelf? Saul merkt dat God hem niet meer helpt.

vers 13-14 - Saul bedenkt een nieuw plan, zodat David gedood zal worden. Hij maakt David tot een hoge bevelhebber in het leger. Bij al die gevechten zal hij vast om het leven komen... Ook dit plan mislukt, omdat God David helpt en beschermt.

vers 15-16 - Saul wordt nog banger voor David. Hij ziet namelijk dat David keer op keer de strijd wint. David wordt steeds populairder bij het volk, en dat was precies niet de bedoeling. Saul wil dat David sterft en de strijd juist verliest.

1.6 Denkdruifjes

- Probeer het verhaal vanuit de ogen van Saul te lezen. Begrijp je zijn pijn en woede?
- Welke rol speelt God in het leven van David en in het leven van Saul? Wat is de uitwerking hiervan?
- Ben jij snel jaloers op de ander? Hoe kun je hiermee omgaan?
- Vertrouwen op God helpt David om te gaan met de jaloerse en boze

gevoelens van Saul. Hoe kan God jou helpen en hoe stel jij je vertrouwen op Hem?

1.7 Opmerkingen vooraf

Dit programma hoort bij een serie van vier programma's over 'Knappe David'. We volgen David van herdersjongen tot dat hij koning wordt. In elk programma gaat het ook over een persoon die een rol in het leven van David heeft gespeeld: Samuel, die hem tot koning zalft. Saul, de koning die in David een grote concurrent ziet en hem uiteindelijk zo gaat haten dat hij hem wil doden. Jonathan, zijn beste vriend, die in tegenstelling tot zijn vader Saul zielsveel van David houdt. En Mefiboseth, een overgebleven zoon van Jonathan die kreupel is en voor wie David wil zorgen.

De programma's die bij deze serie horen zijn:

1. David en Samuel - bijbelgedeelte 1 Samuël 16:1-13 - tabblad 3b
2. David en Saul - bijbelgedeelte 1 Samuël 18:6-16 - tabblad 3c
3. David en Jonathan: Dit programma heet in de map 'Echte vrienden' en is te vinden onder tabblad 3a.
4. David en Mefiboseth - bijbelgedeelte 2 Samuël 9 - tabblad 3b

1.8 Programmaonderdelen

Onderdelen	Keuzemogelijkheden	Groep	Tijd	Korte omschrijving
Introductie	1. Chocoladerepen verdelen	3/4 5/6	5 min	Speelse kennismaking met jaloerse gevoelens
	2. Emoties overgooien	5/6 7/8	10 min	Kinderen denken na over emoties.
	3. Evie en Evert	3/4 5/6 7/8	10 min	Evert is erg jaloers op Evie, die een trampoline krijgt.
Bijbel open	1. Vertelling	3/4 5/6	15 min	Kinderen horen vanuit het gezichtspunt van Talitha en Naomi hoe Saul met David omgaat.
	2. Niet boos maar blij - bijbelstudie jongere kinderen	3/4 5/6	20 min	Kinderen ontdekken dat Saul snel boos wordt als hij jaloers is. Ze leren dat ze juist blij en tevreden moeten zijn.
	3. Hoe voel jij je? - bijbelstudie oudere kinderen	5/6 7/8	20 min	Kinderen verplaatsen zich in Saul en leren om te gaan met boze gevoelens.
Verwerking	1. Vriendschapsslinger - creatief	3/4 5/6	25 min	Kinderen maken een vriendschapsslinger om de onderlinge band te versterken.
	2. Harp maken - creatief	3/4 5/6 7/8	25 min	David speelde op zijn harp om Saul rustig te maken. De kinderen knutselen een harp.
	3. Hoe reageer je? - actief	5/6 7/8	20 min	De kinderen beelden situaties uit waarbij ze verschillend reageren.
Zingen en bidden	1. Zingen over David	3/4 5/6	10 min	Kinderen leren het lied 'David met zijn slinger'.
	2. Prullenbak	5/6 7/8	10 min	God vergeeft jaloerse gevoelens en helpt hiertegen te vechten.
Afronding	1. Hoe loop je?	5/6 7/8	10 min	Kinderen leren op een speelse manier wat lichaamstaal is.
	2. Legopoppetjes	3/4 5/6	10 min	Door legopoppetjes komen de kinderen erachter dat er verschillende gezichtsuitdrukkingen zijn.

2. Introductie

In de introductie wordt er een bruggetje gemaakt naar het bijbelgedeelte.

2.1 Binnenkant - buitenkant

Kinderen praten over hun eigen jaloerse gevoelens.

Nodig: drie chocoladerepen.

Vorbereiding: Maak een kring van stoelen en leg de chocoladerepen in het midden van de kring. Laat alle kinderen in de kring een plekje zoeken.

Aankondiging: Heet de kinderen hartelijk welkom en laat hen de chocoladerepen zien. Vertel vooral hoe lekker deze repen eruitzien en zorg dat de kinderen zin in chocola krijgen.

Werkwijze: Deel de chocoladerepen uit aan drie willekeurige kinderen, en

David en Saul

leg ook nu weer de nadruk op hoe lekker chocola is. Hoe reageert de rest van de groep? De kinderen die de repen krijgen, mogen deze even voor zich neerleggen. Nog niet openmaken!

Knoop een gesprek aan waarin het gaat om de volgende vragen. Hoe vind je dat nu? Dat ik zomaar deze drie kinderen een reep geef? Hoe voelt dat voor jou? Vind je dat eerlijk? Hoe voelt het voor jou als iemand anders iets lekkers krijgt? Kun jij nog een voorbeeld noemen wanneer jij jaloers bent? Ben je snel jaloers? Wat gebeurt er als iemand wordt voorgetrokken? Word je snel boos op een ander als je jaloers bent? Zijn anderen ook weleens jaloers op jou?

Afsluiting: Hoe kunnen we het nu oplossen? Werk toe naar een oplossing waarbij iedereen een stukje chocola krijgt.

2.2 Emoties overgooien

Kinderen denken na over verschillende emoties, waaronder ook jaloersheid en boosheid.

Nodig: een bal.

Vorbereiding: Ga met de kinderen in een kring staan. Zorg ervoor dat de afstand tussen iedereen ongeveer even groot is.

Aankondiging: Vertel de kinderen dat jullie emoties gaan overgooien. Weet iemand wat hiermee bedoeld wordt? Wat zijn emoties? Noem er eens een paar op.

Werkwijze: Leg de activiteit uit en laat zien welke emoties er bijvoorbeeld zijn. Beeld zelf enkele emoties uit en laat de groep raden welke emoties dit zijn. Denk aan de volgende emoties: boos, blij, verdrietig, jaloers, woest, bang, verbaasd, teleurgesteld, enz.

De kinderen moeten steeds een emotie laten zien en deze 'doorgooien' naar iemand anders. Bijvoorbeeld: Kind A is boos (dit laat hij ook zien) en 'gooit' zijn emotie naar kind B. Kind B moet nu laten zien dat hij ook boos is, en een nieuwe emotie bedenken. Deze nieuwe emotie laat hij zien en 'gooit' hij door naar kind C. Zo gaan de emoties over en weer door de groep. Het is handig om een bal te gebruiken voor het 'doorgooien', zodat duidelijk is wie de beurt heeft.

Afsluiting: Haal de emoties jaloezie en boosheid er nog even uit. Hoe voelt dat? Hoe laat je dat zien? Deze emoties komen ook in het bijbelgedeelte voor. Maak nu de overstap naar punt 3.1.

2.3 Evie en Evert

Evert is eerst erg jaloers op Evie, omdat zij een trampoline krijgt. Maar als Evie later komt vertellen dat hij er ook op mag spelen, dan is hij weer helemaal blij.

Nodig: Evie- en Evertpoppen, Evies Moeder, twee telefoontjes.

Vorbereiding: Zet de poppenkast klaar en leg alles erin klaar wat je nodig hebt.

Aankondiging: Evert wil al heel lang een trampoline hebben. Maar zijn vader en moeder vinden dat niet goed, omdat hij al genoeg speelgoed heeft, en niet altijd meteen kan krijgen wat hij graag wil hebben. En nu vertelt Evie hem door de telefoon een nieuwtje waar hij eigenlijk helemaal niet blij mee is....

Werkwijze:

Evie, met een telefoon aan haar oor: Hoi Evert! Weet je wat wij vanmiddag bij ons in de tuin krijgen? Je raadt het nooit!

Evert, ook met een telefoon: Nou eh, misschien een grote schommel?

Evie: Nee hoor, iets heel anders...

Evert: Een zwembad dan?

Evie: Nee, ook niet...

Evert: Nou, wat dan? Ik geef het op, hoor.

Evie: We krijgen een... trampoline!

Evert: Een trampoline...!?

Evie: Ja, een echte trampoline! En nog wel een hele gróte!

Evert: O, nou, leuk voor jullie.

Evie: Hè, wat doe je sip. Het lijkt wel of je het helemaal niet zo leuk vindt.

Evert: O, jawel hoor, maar eh... nou ja, nee hoor, ik vind het echt leuk voor jullie.

Evert probeert het opgewekt te zeggen, maar dat lukt hem niet zo goed, want eigenlijk is hij heel erg jaloers op Evie. Hij wil al zo lang een trampoline hebben, en hij krijgt hem niet, en Evie... zij krijgt wél een trampoline.

Evie: Nou, ik vind het óók echt leuk, ik wou er altijd al graag eentje hebben, en nu ineens gebeurt het ook!

Evert: Ja, dat is fijn voor jou. Nou, doe hoor, ik hang op. (Evert drukt meteen de telefoon uit en keert zich om)

Evie, hard roepend: Hé! Evert! Waarom hang je nou ineens op?! (Maar Evert hoort het al niet meer)

Evie: O, nou, dan moet-ie het zèlf maar weten. (In zichzelf pratend): Ik snap er niks van waarom Evert zomaar ineens stopt met bellen. Het lijkt wel of hij het helemaal niet leuk vindt dat wij een trampoline krijgen.

Evie, nu pratend tegen haar moeder: Zeg mam, ik vertelde Evert dat we vanmiddag een trampoline krijgen, maar hij leek het helemaal niet leuk te vinden. Ik snap er niks van. Snapt ú dat nou?

Evies Moeder: Nee, ik dacht dat hij het juist erg leuk zou vinden, hij wou er zelf immers ook zo graag eentje hebben?

Evie: Ja, dat is zo, maar daar praatte hij juist helemaal niet over. Hij zei alleen maar dat-ie het leuk vond voor ons, maar hij klonk helemaal niet blij. En ineens hing hij op.

Evies Moeder: Wacht eens even, ik denk dat ik het nu een beetje begrijp. Zelf wil hij al een hele tijd een trampoline hebben, en hij krijgt 'm niet, en nou krijg jij er ineens wél eentje. Hij lijkt helemaal niet blij te zijn en wil niet verder praten. Wat betekent dat, denk jij?

Evie: O ja, ik begrijp het al: hij is natuurlijk jaloers, omdat ik wél een trampoline krijg, en hij níét.

Evies Moeder: Ja, dat moet het zijn. Ik kan het best wel een beetje begrijpen, hij vindt het natuurlijk gewoon niet eerlijk.

Evie: Ja, dat denk ik ook... Misschien zou ik óók wel zo doen als het andersom was: hij wél en ik géén trampoline.

Evies Moeder: Ja, misschien wel. Maar hij hoeft natuurlijk écht niet jaloers te zijn, want hij mag net zo vaak hier op de trampoline als hij wil!

Evie: Ja, natúúrlijk, juist veel leuker als hij er ook bij is! Weet je wat ik doe, mam? Ik ga even naar hem toe en ik ga hem dat vertellen!

Evies Moeder: Dat is prima, ik denk dat hij best blij is als hij dat van jou

3. Wie ben ik? | c. Omgaan met (moeilijke) gevoelens

hoort.

Evie gaat vlug de deur uit en holt naar Evert toe. Als ze bij hem aangekomen is doet Evert zelf open.

Evie: Hoi Evert, ik kom je iets vertellen!

Evert, een beetje boos: Ja, dat wéét ik al, dat jullie een trampoline krijgen. Dat hoeft je me niet nóg een keer te vertellen, hoor.

Evie: Nee, dát wil ik ook niet zeggen, ik wil alleen maar zeggen dat jij net zo vaak bij ons op de trampoline mag komen springen als je wilt!

Evert: Wát! Net zo vaak bij jullie op de trampoline als ik wil... Maar dat kán toch niet?!

Evie: Waarom niet? We doen toch altijd alles samen? En als ik een trampoline krijg, dan is hij net zo goed van jou!

Evert: O, maar dat is geweldig, Evie! Ik dacht dat-ie alleen maar voor jullie bedoeld was. En ik wou ook zó graag een trampoline hebben, maar ik kreeg 'm maar niet. En toen was ik, nou ja eh..., ik was eigenlijk ècht jaloers op jou.

Evie: Ja, dat dacht ik al en dat begrijp ik ook best wel. Als het andersom was geweest, was ik denk ik óók wel jaloers geweest.

Evert: Maar nou ben ik ècht verschrikkelijk blij! En ik vind het heel vervelend dat ik zo jaloers was, en dat ik niet meer verder wilde bellen.

Evie: O, maar daar dènk ik al niet eens meer aan. Kom je vanmiddag naar mij toe? Dan kun je zien dat de trampoline gebracht wordt, en als hij helemaal goed staat, dan gaan we hem meteen uitproberen.

Evert: Ja natuúrlijk, dat doe ik. Ik ben echt benieuwd hoe hij is, en of we het een beetje kunnen. Ik heb wel eens op een trampoline gesprongen, maar dat was niet zo lang. Maar ik vond het meteen al erg leuk.

Evie: Nou, doe dan, tot vanmiddag. Kom meteen maar na het eten!

Evert: Doe ik! Doe!

Afsluiting: Evert is eerst erg jaloers op Evie, omdat zij een trampoline krijgt. Maar als Evie hem later komt vertellen dat hij er ook op mag spelen, dan is hij weer helemaal blij. Jaloers zijn is niet fijn, en het is natuurlijk ook niet goed. In het bijbelverhaal is er ook iemand heel erg jaloers, en dat gaat níét zomaar over....

3. Bijbel open

Kinderen leren door het bijbelgedeelte God kennen als een liefdevolle Vader. Hij is aanwezig in hun leven en helpt hen om te gaan met jaloezie en boze gevoelens.

3.1 Vertelling

Kinderen horen hoe Saul met David omgaat en dat Saul erg jaloers is.

Nodig: eventueel een plaat bij het bijbelverhaal van David die op zijn harp speelt of het juichende volk met David als middelpunt.

Vorbereiding: Verdiep je in de achtergrondinformatie van dit bijbelgedeelte. Lees de vertelling goed door en bedenk waar kinderen vragen bij kunnen hebben.

Aankondiging: Het verhaal van David en Goliath kennen jullie allemaal wel. (Eventueel kun je dit met een plaat kort terughalen bij de kinderen.) Vandaag horen jullie hoe het verder gaat met David, en vooral of Saul ook blij is met de roem die David krijgt na deze overwinning.

Werkwijze: Vrolijk dansen de vrouwen en meisjes door de straten. De tamboerijnen rinkelen, er wordt geslagen op de trommels en de vrouwen zingen. Het is een heerlijke dag! De soldaten, de mannen en vaders, de broers en opa's, ze zijn terug van het strijdveld. En ze zijn veilig terug, ze hebben gewonnen! De overwinning was alwéér voor hun volk, het volk van Israël. Wat is God goed voor hen!

Talitha is één van de meisjes die in de optocht meedanst. Ze heeft haar mooiste jurk aangetrokken en gaat de mannen tegemoet. Ook haar vader heeft meegevochten in de strijd, en ook hij is veilig teruggekeerd. Nu moeten ze alleen de stad nog binnenkomen, en zij gaat ze halen, samen met alle mensen uit de stad. Hoor, iemand zingt een lied: 'Wie versloeg er wel duizend Filistijnen? Wie versloeg er wel duizend Filistijnen?' Alle meisjes roepen: 'Koning Saul, koning Saul!' Ook Talitha roept mee. En dan het volgende couplet: 'Wie versloeg er wel tienduizend Filistijnen? Wie versloeg er wel tienduizend Filistijnen? David! David!' Het is een prachtig lied, het is vrolijk en je zingt het makkelijk mee. Al dansend en zingend loopt Talitha de stad uit, de mannen tegemoet. Het is echt een heel fijne dag vandaag!

Een paar dagen later is alles weer normaal. Talitha loopt met haar vriendin Naomi naar de waterput op de hoek van de straat, om water te halen voor in huis. Ze kletsen wat over de afgelopen dagen. Dan zegt Naomi: 'Heb je gehoord wat er in het paleis is gebeurd? Saul had David bijna vermoord met zijn speer, hij kon nog net op tijd weggelopen!' 'WAT!' Talitha kijkt haar vriendin aan. 'Vertel! Wat is er dan precies gebeurd? En hoe weet jij dat allemaal?'

De meiden zijn bij de waterput aangekomen en gaan even onder een boom zitten. Talitha's vriendin begint te vertellen. 'Nou, je weet toch wel dat mijn tante in het paleis werkt, voor koning Saul? Zij heeft alles zien gebeuren. Het is dus zo gegaan. Toen koning Saul ons met alle andere meiden en vrouwen uit de stad had horen zingen en dansen, over hoe hij duizend Filistijnen heeft verslagen, maar David wel tienduizend, toen is hij heel jaloers geworden op David.' 'Oh, waarom dan?', vraagt Talitha. 'Nou, ik denk dat hij dacht: ze vinden David beter dan mij. Alle mensen zingen over hem. Straks pakt hij nog mijn troon af en wordt hij koning in mijn plaats. Ik denk dat hij gewoon jaloers was, dat we zo over David zongen, terwijl hij eigenlijk de koning is!' Talitha knikt, dat snapt ze wel. Zij is ook wel eens jaloers op Naomi, want veel mensen vinden Naomi leuker dan haar, Naomi is veel spontaner dan zij. Ze begrijpt Saul wel een beetje. 'Nou en toen? Vertel verder!'

Naomi gaat verder. 'Saul was dus jaloers. En je weet toch dat David bij Saul in het paleis werkt, om ervoor te zorgen dat hij rustig wordt als hij weer een woedeaanval heeft? Dan speelt David op de harp. Dat kan hij toch zo goed. Ik heb hem één keer horen spelen... ik wilde niet dat hij ophield, zó goed was het. Maar goed, ook gisteren was David dus bij koning Saul aan het spelen, en alles was rustig. Mijn tante was net bezig in de troonzaal om wat drinken in te schenken, toen er ineens als uit het niets een speer door de zaal vloog. Recht op David af! David kon nog net wegspringen! En toen pakte Saul nog een speer en gooide die weer op David af! En weer kon

David en Saul

David opzij springen. Daarna is hij meteen de troonzaal uit gerend. Saul schreeuwde nog: 'IK ZAL JE AAN DE WAND RIJGEN!!' Maar het is hem niet gelukt! Want David was dus net op tijd weggevlucht.'

Talitha zucht... Pffff, wat een verhaal. Ze kijkt Naomi aan. 'Wat denk jij? Hoe gaat het nu verder tussen David en Saul? David kan beter niet meer in het paleis werken, of wel?' Naomi haalt haar schouders op. 'Ik weet het niet. Het is in ieder geval wel zeker dat Saul zo jaloers is op David dat hij hem wil doden! Dat is echt erg, vind je niet? Het lijkt wel of God David helpt, en Saul niet meer...' Zwijgend kijken de vriendinnen elkaar aan. Talitha denkt: 'Soms ben ik wel jaloers op Naomi, maar het is niet zo erg als bij Saul, dat zou ik nooit doen!' Naomi zegt: 'En toch hoop ik dat David ook nog eens koning wordt. Ik vind hem zo geweldig!' Talitha knikt. Dat hoopt zij ook. Dan staan de meiden op en lopen naar de waterput om hun kruiken te vullen. Want daar kwamen ze eigenlijk voor....

Afsluiting: Wat een spannend verhaal, hè? Wat is Saul kwaad geworden op David, omdat hij heel erg jaloers was. Zijn jullie ook wel eens boos door jaloerie? Het mooie in dit verhaal is dat er heel duidelijk te zien is dat God David helpt en beschermt.

3.2 Niet boos, maar blij - bijbelstudie jongere kinderen

Kinderen ontdekken dat Saul snel boos werd als hij jaloers was. Ze leren dat ze juist blij en tevreden moeten zijn.

Nodig: Klik- clubpagina, kleurpotloden en/of stiften.

Vorbereiding: Verdiep je in het bijbelgedeelte en lees de vragen en opdrachten die op de Klik- clubpagina staan door. Maak ze eventueel ter voorbereiding even voor jezelf.

Aankondiging: Lees samen de introductietekst van de Klik-clubpagina. Begrijpen de kinderen dat dit kind jaloers is op de nieuwe tas van haar vriendin? Kunnen de kinderen situaties bedenken waarin ze ook heel jaloers zijn? Ben jij snel jaloers op een ander? Hoe kun je hiermee omgaan?

Werkwijze: Vertel de kinderen het verhaal (punt 3.1). Praat er kort over door. Saul was jaloers op David en wilde hem het liefst dood hebben. Vertrouwen op God helpt David om te gaan met de jaloerse en boze gevoelens van Saul. Hoe kan God jou helpen en stel jij je vertrouwen op Hem?

Hierna pak je de Klik-clubpagina erbij en bekijk je samen de eerste opdracht. De kinderen moeten de lijn volgen van de speer van Saul en zullen ontdekken dat het Saul niet lukt om David te doden. De tweede opdracht is een leuke puzzelopdracht om tussendoor te doen. Bij de derde opdracht bedenken de kinderen voor zichzelf waar ze tevreden en blij mee zijn. Dit om de focus op de positieve kant te leggen, en niet op de negatieve kant van jaloersheid en boosheid. Als je jaloers bent, denk dan aan iets leuks dat je vandaag hebt meegemaakt, gekregen, gehoord of gegeten.

Afsluiting: Laat de kinderen met elkaar delen wat ze hebben getekend bij de laatste opdracht. Praat met elkaar kort door over de zegeningen die God geeft in het leven.

3.3 Hoe voel jij je? - bijbelstudie oudere kinderen

Kinderen verplaatsen zich in Saul en leren om te gaan met boze gevoelens.

Nodig: Klik- clubpagina, kleurpotloden en/of stiften.

Vorbereiding: Verdiep je in het bijbelgedeelte en lees de vragen en opdrachten die op de Klik- clubpagina staan door. Maak ze eventueel ter voorbereiding even voor jezelf.

Aankondiging: Lees samen de introductietekst van de Klik-clubpagina. Begrijpen de kinderen dat dit kind jaloers is op de nieuwe tas van haar vriendin? Kunnen de kinderen situaties bedenken waarin ze ook heel jaloers zijn? Ben jij snel jaloers op de ander? Hoe kun je hiermee omgaan?

Werkwijze: Vertel de kinderen het verhaal (punt 3.1). Praat er kort over door. Saul was jaloers op David en wilde hem het liefst dood hebben. Probeer het verhaal vanuit de ogen van Saul te lezen. Begrijp je zijn pijn en woede? Vertrouwen op God helpt David om te gaan met de jaloerse en boze gevoelens van Saul. Hoe kan God jou helpen? Hoe leer je op Hem te vertrouwen? Kennen kinderen een voorbeeld hoe God hen hielp bij het omgaan met boosheid bij jaloerie? Mooi om als leiding voorbeelden te delen uit het dagelijkse leven. Bijvoorbeeld het zakken bij een rijexamen, een huis dat verkocht wordt aan iemand anders die een hoger bod doet, of de prachtige tuin van je schoonzus waar je stiekem wel jaloers op bent.

Hierna pak je de Klik-clubpagina erbij en bekijk je samen de eerste opdracht. De kinderen lezen enkele bijbelteksten uit het bijbelgedeelte en moeten aangeven of Saul zich boos of blij voelt. Ze zullen erachter komen dat Saul woedend is van jaloerie. De tweede opdracht is een manier om te leren omgaan met boosheid. Ze lezen de drie tips en kruisen aan welke tip ze het meest zullen gaan gebruiken. Laat de kinderen delen wat ze hebben aangekruist bij de laatste opdracht. Praat met elkaar kort door over hoe kinderen omgaan met boosheid en hoe ze God hierbij kunnen betrekken om weer rustig te worden. Laat de kinderen de tip op een briefje schrijven en mee naar huis nemen, zo kunnen ze er elke dag aan denken.

Afsluiting: Ga met de tip aan de slag. Leg de tip neer op een plek waar jij hem ziet. Volgende keer ben ik benieuwd of je iets aan de tip hebt gehad.

4. Verwerking

Kinderen gaan op een creatieve en/of actieve manier aan de slag. Hierdoor wordt er op een andere manier een link gelegd met de kern van dit programma.

4.1 Vriendschapsslinger - creatief

Kinderen maken een vriendschapsslinger, zodat ze ontdekken hoe leuk het is als je goed met elkaar kunt omgaan.

Nodig: minimaal één figuur per kind (zie bijlage), viltstiften of kleurpotloden, lijm, scharen, lapjes/wol/ glitters/plakkertjes/stukjes gekleurd papier.

Vorbereiding: Kopieer op stevig papier voor ieder kind een figuur uit de bijlage. Let erop dat je voldoende jongens en meisjes kopieert. Je kunt er ook voor kiezen om de kinderen zichzelf op A4 papier te laten tekenen. Dat is wel moeilijker, maak eventueel zelf een voorbeeld.

Aankondiging: Jullie hebben net geleerd om naar de leuke en positieve dingen te kijken die in je leven gebeuren (3.2). Het is leuker om vrienden te

3. Wie ben ik? | c. Omgaan met (moeilijke) gevoelens

maken en gezellig met elkaar om te gaan, dan jaloers of boos op elkaar te zijn. Dat willen we ook hier op de club. We maken daarom een hele lange vriendschapsslinger.

Werkwijze: Ieder kind krijgt een figuur naar keuze, dat hij gaat versieren. Dit kan door het in te kleuren of door het te beplakken met de materialen. Als het figuur helemaal versierd is, laat je het uitknippen.

Variatie: trek jezelf over op een groot papier (behang) en versier jezelf met verf of andere materialen. Deze vellen kunnen naast elkaar aan de muur worden gehangen, alle kinderen hand in hand.

Afsluiting: Plak alle figuren naast elkaar. Er ontstaat zo een slinger van vrienden. Bekijk de slinger met elkaar en hang de vriendschapsslinger op een mooie plek.

4.2 Harp maken - creatief

David speelde op zijn harp om Saul rustig te maken. De kinderen knutselen een harp.

variant voor oudere kinderen

Nodig: Per kind: 1 houten kledinghanger, 4 elastiekjes en 8 schroefvoogjes. Voor alle kinderen: Schuurpapier, plakkaatverf, kwasten, priemen, scharen, lintjes en andere dingen om de harp te versieren.

Tip: wellicht heeft iemand houten kledinghangers die jullie mogen gebruiken. Anders zijn deze ook in de winkel te koop.

Vorbereiding: Leg de materialen klaar die de kinderen nodig hebben voor het knutselen.

Aankondiging: Saul had veel last van sombere en kwade gedachten. David speelde voor Saul op zijn harp, als Saul zich niet goed voelde. Wij gaan een harp van een kledinghanger maken.

Werkwijze:

- Deel de materialen uit.
- Laat elk kind eerst een kledinghanger schuren en verven.
- Als de verf droog is, leggen de kinderen de kledinghanger plat neer.
- Laat ze daarna met een priem vier gaatjes aan de linkerkant maken, en ook vier gaatjes aan de rechterkant (zie het voorbeeld).
- De kinderen kunnen nu de schroefvoogjes in de gaatjes vastmaken.
- Laat ze daarna de vier elastiekjes doormidden knippen.
- De elastiekjes bevestigen ze tussen de schroefvoogjes aan de linker- en rechterkant.
- De elastiekjes worden onder de rondjes van de schroefvoogjes vastgeknoopt. Hierdoor kunnen de kinderen door aan de schroefvoogjes te draaien, de elastiekjes strakker spannen. Hoe strakker de elastiekjes, hoe meer geluid de harp maakt.
- Tot slot kunnen de kinderen hun harp nog versieren met materialen.

Tip: Wellicht is het verstandig om de kinderen de kledinghanger al aan het begin van de clubavond te laten verven, zodat zij na het bijbelverhaal direct verder kunnen met het maken van de rest van de harp.

Afsluiting: Laat de kinderen hun harp aan elkaar laten zien en horen. Weten de kinderen nog waarom David op de harp speelde voor Saul? Wat vind je van de reactie van Saul in het bijbelgedeelte van vandaag, toen David op

de harp speelde voor Saul?

variant voor jongere kinderen

Nodig: Voor elk kind: werkblad 2x gekopieerd op stevig gekleurd A4-papier. Je vindt het werkblad bij de downloads, zie bijlage bij dit programma.

Voor alle kinderen: scharen, wol, lijm, plakband, materiaal om de harp te versieren (denk aan: stickers, lintjes, enz.)

Vorbereiding: Leg de materialen klaar die de kinderen nodig hebben voor het knutselen.

Aankondiging: Saul had veel last van sombere en kwade gedachten. David speelde voor Saul op de harp als Saul zich niet goed voelde. Wij gaan een harp knutselen.

Werkwijze: De kinderen knippen twee keer de vorm van de harp uit. Vervolgens knippen ze van wol snaren voor de harp. De snaren bevestigen ze met plakband aan de achterkant van één van de uitgeknipte harpen. Daarna plakken ze beide harpen op elkaar. Nu kunnen ze de harp versieren met stickers, lintjes, etc. Eventueel kunnen de kinderen op de harp nog een mooie tekst schrijven, passend bij het bijbelverhaal.

Afsluiting: Laat de kinderen hun harp aan elkaar laten zien. Weten de kinderen nog waarom David op de harp speelde voor Saul? Wat vind je van de reactie van Saul in het bijbelgedeelte van vandaag, toen David op de harp speelde voor Saul?

4.3 Hoe reageer je? - actief

De kinderen beelden situaties uit waarbij ze verschillend reageren. God wil jou helpen om op een juiste manier te reageren op moeilijke situaties.

Nodig: attributen die de kinderen kunnen gebruiken bij het uitbeelden van de situaties, denk aan: uitnodigingen, cadeautjes etc.

Vorbereiding: Lees onderstaande situaties door. Leg de attributen klaar die de kinderen voor het uitbeelden van de situaties kunnen gebruiken.

Aankondiging: Saul is erg jaloers op David. Ben jij ook weleens jaloers? Als je jaloers bent, kun je lelijke dingen doen. Maar dat is niet wat God wil. Hij wil je helpen om niet jaloers of boos te reageren.

Werkwijze: De kinderen beelden situaties uit waarbij ze verschillend reageren: boos, jaloers of juist anders. Lees een situatie voor. Bespreek met de hele groep hoe je vanuit jaloersheid of boosheid zou kunnen reageren. Kies vier kinderen uit die dit gaan uitbeelden. Bespreek daarna met de hele groep hoe het anders zou kunnen. Hoe kun je beter met zo'n situatie omgaan? Vervolgens beelden vier andere kinderen de situatie uit op de 'goede' manier. Doe dit bij alle situaties.

Voorbeelden van situaties:

- Een klasgenootje deelt uitnodigingen uit voor zijn verjaardag. Hij geeft aan al jouw vrienden een uitnodiging, behalve aan jou. Wat doe jij?
- Een vriendje krijgt een PlayStation. Jij wilt dit ook graag. Je vraagt heel vaak aan je ouders of je ook een PlayStation mag, maar je krijgt hem niet. Wat doe jij?
- Je hebt heel hard je best gedaan op je spreekbeurt, maar je krijgt maar

David en Saul

een 7. Een klasgenootje krijgt een 8, terwijl je zijn spreekbeurt veel minder goed vindt. Wat doe jij?

- Jouw broertje heeft zijn been gebroken. Hij krijgt allemaal bezoek, kaartjes en leuke cadeautjes. Niemand heeft oog voor jou. Wat doe jij?

Afsluiting: Het kan best moeilijk zijn om niet jaloers of boos te reageren als iemand anders een hoger cijfer krijgt of iets anders krijgt wat jij niet hebt. Hoe kun je dan toch op een manier reageren die God fijn vindt? Hoe kan God nu helpen hierbij? Juist, je mag God om hulp vragen door middel van gebed. Maar God kan ook andere mensen inschakelen om jou hierbij te helpen. Bijvoorbeeld dat we er nu met elkaar over gepraat hebben en elkaar tips hebben gegeven. Zo wil God wil je helpen om op een juiste manier te reageren op moeilijke situaties.

5. Zingen en bidden

Het thema van dit programma krijgt een plek in het zingen van liederen en in het gebed, waardoor de kinderen nogmaals stilstaan bij hun gevoelens en Gods genade.

5.1 Zingen over David

Kinderen leren een lied over David en ontdekken de sterke band die David met God heeft.

Nodig: liedbundels 'Op Toonhoogte'.

Vorbereiding: Zoek het lied 'David met zijn slinger op'. Je vindt dit lied in de bundel 'Op Toonhoogte', nummer 460. Als je het lied nog niet zo goed kent, kun je het lied vinden op YouTube. Zorg dat je het lied met de gebaren zelf goed kent.

Aankondiging: Saul was ontzettend jaloers op David, omdat veel mensen David geweldig vonden. Dit kwam vooral door zijn heldendaad met de reus Goliath. Dit lied gaat over de manier hoe David de grote reus versloeg. En vooral ook hoe hij God bleef vertrouwen door alles heen. 'Hij bad tot God zijn Vader en zong een lofgezing'.

Heb je oudere kinderen in je groep, leer dan het lied 'U bent mijn schuilplaats' aan. Praat met de kinderen door over Gods aanwezigheid, ook als je zwak bent. Een lied kan helpen bij jouw boosheid en gevoelens. Denk deze week geregeld terug aan dit lied en zing het in je hoofd.

Werkwijze: Ga met de kinderen in een kring staan en zing het lied voor. De kinderen die het lied al kennen, mogen meteen meezingen. Doe onderstaande gebaren voor:

David met zijn slinger -- *met één hand slingeren*
Die was voor niemand bang -- *nee schudden*
Hij bad tot God zijn Vader -- *handen gevouwen*
En zong een lofgezing -- *geprezen handen omhoog*
Klein, veracht van mensen -- *met één hand laag bij de grond*

Vertrouwde hij op God -- *wijsvinger omhoog wijzen*

Hij nam vijf gladde stenen -- *vijf vingers laten zien*

En luisterde niet naar spot -- *nee schudden*

En in die slinger zat een steen -- *met één hand slingeren*

En de steen vloog rond en rond -- *met één hand slingeren*

En in die slinger zat een steen -- *met één hand slingeren*

En de steen vloog rond en rond -- *met één hand slingeren*

En rond en rond en rond en rond -- *met één hand slingeren*

En rond en rond en rond -- *met één hand slingeren*

De kleine steen vloog door de lucht -- *met één hand slingeren*

En de reus viel op de grond -- *hard BOEM roepen en in handen klappen*

Afsluiting: Zing het lied nog een keer als afsluiting met gebaren.

Liederen uit Op Toonhoogte

Psalm 32

Psalm 86

De Heer is mijn Herder

U bent mijn schuilplaats, Heer

David met zijn slinger

Als je bang bent of onzeker

Als je gelooft in de Here Jezus

Ben je groot of ben je klein

Gewoon maar een knecht

Heer, U kent mij als geen ander

Voor de zieken, voor de armen

Weet je, dat de Vader je kent

Wij willen samen vieren

5.2 Prullenbak

De kinderen danken God voor Zijn aanwezigheid in hun leven, ook als er jaloerse gevoelens zijn. De kinderen bidden voor kracht om tegen deze gevoelens te vechten.

Nodig: kleine papiertjes, pennen en een prullenbak.

Vorbereiding: Laat de kinderen in een kring zitten en geef elk kind een papiertje met een pen. Zet in het midden van de kring een prullenbak.

Aankondiging: Vertel dat de kinderen voor zichzelf eerlijk mogen opschrijven op wie ze jaloers zijn en waarom. God wil hen helpen om tegen deze gevoelens te vechten.

Werkwijze: Laat de kinderen op het papiertje één of meerdere dingen schrijven waar ze jaloers om zijn. Hierna maken ze er een propje van en gooien dit propje in de prullenbak.

Afsluiting: Vertel tegen de kinderen dat de propjes niet uit de prullenbak gehaald worden. Zo is het ook met God, Hij wil de jaloerse gevoelens geven. Dank God met elkaar hiervoor en bid voor Zijn aanwezigheid in hun leven, ook als ze met jaloersheid te maken hebben en het lastig vinden om hiermee om te gaan.

3. Wie ben ik? | c. Omgaan met (moeilijke) gevoelens

6. Afronding

In de afronding wordt heel kort de kern van dit programma herhaald.

6.1 Hoe loop je...

Kinderen ervaren wat emoties met hun lichaamstaal doen. Ook jaloersheid kunnen de kinderen uitstralen.

Nodig: een grote ruimte.

Vorbereiding: Zorg ervoor dat de kinderen goed kunnen rondlopen en eventuele obstakels zijn weggehaald.

Aankondiging: Jaloersheid is een emotie. Door dit spelletje ontdekken jullie wat verschillende emoties met je lichaamstaal doen. Je laat bijvoorbeeld met je lichaam zien als je heel blij bent, of verbaasd, of bang.

Werkwijze: De kinderen lopen door de ruimte. Als er geklapt wordt, wordt er een situatie genoemd en passen de kinderen hun manier van lopen of bewegen aan. Als er weer geklapt wordt, wordt de volgende situatie genoemd. Onderstaande voorbeelden kunnen gebruikt worden, maar uiteraard kunnen er ook zelf situaties bedacht worden.

Hoe loop je...

- als je heel stil wilt zijn?
- als je iets niet durft?
- als je boos bent op je broertje?
- als je bijna van een berg valt?
- als je net hebt gehoord dat je vriendje een hoger cijfer heeft?
- als je te laat bent voor school?
- als je je tante ziet die in het buitenland woont?
- als je gisteren te laat naar bed bent gegaan?
- als je net hebt gezien dat je buurjongen een nieuwe fiets heeft?
- als je net je zwemdiploma hebt gehaald?
- als je stiekem een snoepje wilt pakken?

Afsluiting: Vonden de kinderen het lastig om hun lichaamstaal te ontdekken bij de verschillende emoties? Welke situaties pasten bij 'jaloersheid'? Ga nu allemaal extra blij naar huis en laat zien dat je geleerd hebt dat boosheid en jaloersheid niet fijn zijn.

6.2 Legopoppetjes

Legopoppetjes hebben verschillende gezichtsuitdrukkingen. De kinderen gaan op zoek naar legopoppetjes die jaloers zijn.

Nodig: legopoppetjes.

Vorbereiding: Laat alle leidinggevendenden legopoppetjes van huis meenemen of vraag de kinderen dit te doen. Let op dat de legopoppetjes niet kwijt raken en dat ze met de juiste persoon mee terug naar huis gaan. Misschien is het handig om ze op een groot vel papier te leggen waarop de naam van de kinderen en leidinggevendenden staat.

Aankondiging: Als je kijkt naar alle gele gezichten van de legopoppetjes, zie je heel verschillende gezichten. Boos, blij, bang, verdrietig, verbaasd...

Werkwijze: Loop om de beurt naar de legopoppetjes en houd het poppetje omhoog waarvan jij denkt dat hij jaloers is. Leg ook uit waarom.

Afsluiting: Is het de kinderen ooit weleens opgevallen dat de legopoppetjes zoveel verschillende gezichtsuitdrukkingen hebben? Als je thuis nu weer zo'n jaloers legopoppetje ziet, denk er dan aan dat God je wil helpen niet meer jaloers te zijn.